

Antoaneta IORDACHE

Reșița, la început de stagiune: premise...

O directoare tânără și activă încearcă să ridice interesul pentru producțiile scenei „G. A. Petculescu”, la o cotă semnificativă. Teatrul din Reșița nu este astăzi o instituție foarte clar conturată în peisaj; de altfel, acolo, din câte ne-am dat seama, nu se manifestă o preocupare reală, constantă, a autorităților, față de condițiile în care surmontează trupa dificultățile programului de revitalizare profesională, pe care și le-a propus. *Ceea ce se vede*, însă, cu limpezime la Reșița ține de energia care, venind dinlăuntrul teatrului, *constituie o premisă valentă de afirmare mai accentuată* a instituției, și în plan local, și în câmpul teatralității. Sunt semne că drumul prin peisaj al Teatrului din Reșița e în urcare.

La început de stagiune, teatrul a oferit publicului și unui grup de critici (numeric, mai amplu decât într-un festival vestic recent): un *pachet de spectacole noi, o revistă a teatrului, nouă* („Replica”), de asemenea, *două posibilități directe, imediate*, de dezbateri. Toate acestea, sub egida „Zilelor Teatrului Reșițean” – „zile” aproape anonime, în ultimul timp. E de respectat – în felul meu de a vedea lucrurile – faptul că acest teatru, cumva marginal, înțelege să se confrunte cu percepția critică deschis. Sunt teatre cu firma mult mai bine luminată, din orașe mai mari, unde directorii nu vor prezența criticilor de teatru în sală, la premiere... totuși, *nota zilnică a teatrului este prezența*. A actorilor, pe scenă. A publicului, în sală. A criticilor, în stal. *Nota zilnică, ori norma minimă*. Teatrul din Reșița a stârnit, la începutul lui de stagiune, perspective pentru colectivul său artistic (întinerit, în ultima perioadă); și chiar dacă nu toate spectacolele relevă clar calitățile actorilor, dacă montările nu dau satisfacție în întregime, în acest moment, profitul de pe urma confruntării cu spectatorul specializat intră „în contul” șanselor pe care înțelege să și le joace „mai la vedere”, Reșița. De altminteri, întrebarea (retorică) ar fi: – Ce perspective se pot alimenta restrângând zona de oglindire la pretențiile publicului din localitate?

O problemă comună poate fi întrevăzută dincolo de cortina tuturor montărilor: preocuparea scenei reșițene de a-și găsi regizorul potrivit, regizorul care să „împartă” actorilor roluri nu numai de afiș ocazional poate fi întrevăzută dincolo de cortina tuturor montărilor: preocuparea scenei reșițene de a-și găsi regizorul potrivit, regizorul care să „împartă” actorilor roluri nu numai de afiș ocazional, ci și de aprofundare a calităților, de reglaj stilistic, cu alte cuvinte un regizor interesat să inițieze aici un atelier, o pedagogie artistică intim legată de nevoile și aspirațiile trupei. Momentan, lucrurile de află la nivelul identificării problemei și al năzuințelor. Teatrul din Reșița, trebuie să o spunem, nu poate atrage (deocamdată) colaborarea directorilor de scenă, decât cu motivații profesionale. Asta sună bine și – *e bine!* –, dar nu e și suficient de convingător, în ringul de concurență diurn. Regizorii care au montat de curând, la Reșița, cu notabile sau mediocre rezultate, sunt prezențe, deși evident utile, pasagere. Senzația că actorii pot mai mult transpune în reprezentații. Un atelier, o pedagogie artistică ar merita inițiate.

Două dintre montările din setul „Zilelor reșițene” ocolesc textul, complică extratextual oferta dramatică, nu se înțelege de ce, în ce scop. Repertorial, setul de reprezentații se susține la o cotă superioară nivelului regizoral și scenografic al producțiilor. Povestea cu și despre Apolodor a lui Gellu Naum e înfășurată (de adaptarea regizoarei Alina Hiristea) lung, într-o pantomimă cu clovni, sub care, în cele din urmă, ca sub o plapumă excesivă, povestea inițială, titulară a reprezentației

își pierde contururile. Din când în când, clovnii execută cu abilitate exerciții de circ; câte o secvență din muta istorioară suprapusă textului lui Naum e amuzantă. Din afară vine spre *Steaua fără nume* a lui Mihail Sebastian și regizorul Ion Mircioagă. Parcă, neavând încredere în ecuațiile piesei, regizorul dezvoltă cadre și situații minore, dă pondere de prim plan unor figuri secundare și astfel, din păcate, descentrează reliefurile dramei, desenul liric. În prea multe scene precumpănește – pe canava – o tusă comică apăsată, ce nu contribuie nicidecum la definirea ori la problematizarea dintr-un unghi modern a viziunii despre târg a lui Sebastian. Fără cheie pentru text și luând în răspăr oferta auctorială, reprezentarea „spune” în cele din urmă o poveste paralelă celei din piesă. O relatare cu accentul pus pe umbrele grosiere ale unui târg... fără. Piesa lui Slawomir Mrožek *Cvartetul*, în regia lui Adrian Nistorescu, deși nu atinge cu exactitate (ca estetică a spectacolului) terenul dramatic specific și se lasă „apăsată” de un decor supraîncărcat, deși sunt și aici momente monotone, are însușirea de a comunica limpede despre valențele actorilor din distribuție. Câteva discursuri (esențiale, pentru înțelegerea confruntării ce se petrece) trec rampa și impresionează publicul prin discreția modalităților actoricești. Conflictul lumii cu spectrele capătă expresivitate. Actorii sunt tineri, regizorul se află la debut. Cea mai interesantă producție de azi a teatrului e *Venețiana*, spectacolul regizorului Gavril Borodan (cărui i se datorează și colajul textului anonim cu secvențe din *Commedia dell'Arte*). Vesel, în general bine ritmat, spectacolul exploatează o idee scenografică de care Borodan s-a mai folosit (însă, într-o dramă, la Constanța). Aici, pentru a diferenția un personaj feminin de altul, regizorul fixează pe umerii uneia dintre venețienele amoroze un imens drapaj de mătase purpurie ce dă tonus și întregului cadru scenic. Cele mai multe dintre și atitudinile comice au acuratețea necesară. Distribuție tânără, valentă, cu poftă de joc. Următoarele montări în stagiunea Teatrului din Reșița: *Iluzia optică* de Dumitru Solomon și *Matrushka* de Tuncer Cucenoglu (ambele în regia lui Mihai Lungeanu).

Scenă din *Cvartetul* de Mrožek.